

กระบวนการคัดเลือกบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

21 สิงหาคม 2560

สิทธิประโยชน์บริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

- ประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง ประเภทและขอบเขตของบริการสาธารณสุข (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2559 ประกอบด้วยรายการหรือกิจกรรมบริการจัดแบ่งตามกลุ่มวัย 5 กลุ่ม ได้แก่
- กลุ่มหญิงตั้งครรภ์ เช่น บริการฝากครรภ์ภาพ
- กลุ่มเด็กเล็กอายุ 0-5 ปี เช่น บริการวัคซีนป้องกัน
- กลุ่มเด็กโตและเด็กวัยรุ่นอายุ 6-24 ปี เช่น บริการคัดกรองสุขภาพช่องปาก
- กลุ่มผู้ใหญ่อายุ 25-59 ปี เช่น บริการคัดกรองความเสี่ยงของการสูบบุหรี่ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- กลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป เช่น บริการคัดกรองปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด
- ตามประกาศฯ มีจำนวนบริการฯ **ทั้งหมด 83 กิจกรรม/บริการ**

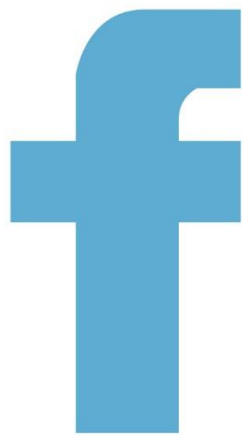
กระบวนการคัดเลือกบริการฯ

- เปรียบเทียบบริการฯ กับ Quality Standards (QS) ของสหราชอาณาจักร
- ทบทวนเอกสารและฐานข้อมูล เพื่อทราบสถานการณ์ของบริการฯ โดยใช้ข้อมูลจาก สปสช.

บริการฯ	QS ของสหราชอาณาจักร	ตัวแปร/ข้อมูลจาก 43 แพ้ม
กลุ่ม ก.	มี	มี
กลุ่ม ข.	มี	ไม่มี
กลุ่ม ค.	ไม่มี	มี
กลุ่ม ง.	ไม่มี	ไม่มี

บริการฯ กลุ่ม ก.

หญิงตั้งครรภ์	0-5 ปี	6-24 ปี	25-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
บริการฝากครรภ์คุณภาพ	บริการตรวจสุขภาพช่องปากและการทาฟลูออไรด์วารินิช	บริการเคลือบฟลูออไรด์	บริการเคลือบฟลูออไรด์	บริการเคลือบฟลูออไรด์
การตรวจทางห้องปฏิบัติการที่จำเป็นสำหรับหญิงตั้งครรภ์	บริการวัคซีนป้องกันหัดหัดเยอรมัน และคางทูม (MMR)	บริการวัดความดันโลหิต	บริการวัดความดันโลหิต	บริการคัดกรองปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด
หญิงตั้งครรภ์ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก	บริการวัคซีนป้องกันวัณโรค (BCG) วัคซีนตับอักเสบบี คอตีบ บาดทะยัก ไอกรนชนิดทั้งเซลล์ ไข่มองอักเสบเจอี โปลิโอชนิดกิน/ฉีด (OPV/IPV)	บริการอนามัยเจริญพันธุ์และบริการวางแผนครอบครัว	บริการอนามัยเจริญพันธุ์และการป้องกันและควบคุมการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์	บริการคัดกรองและประเมินโรคซึมเศร้าและความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายในผู้สูงอายุ
บริการตรวจหลังคลอด		บริการคัดกรองสุขภาพช่องปาก	บริการคัดกรองเบาหวาน	บริการตรวจช่องปาก
		การประเมินการเจริญเติบโตและภาวะโภชนาการ	บริการคัดกรองความเสี่ยงของการสูบบุหรี่ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	

HITAP

FOLLOW US AT

HITAP_THAI

HITAP THAI

HITAP.NET

GLOBALHITAP.NET

เกณฑ์การพิจารณาจัดลำดับความสำคัญและ คัดเลือกบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

21 สิงหาคม 2560

กระบวนการพัฒนาเกณฑ์ฯ

ทบทวนเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญ ได้แก่

1. Quality standards process guide โดย NICE
2. Principles for developing clinical Quality Standards in low and middle income countries: A Guide, Version 1 โดย NICE
3. Prioritising public health guidance topics in the National Institute for Health and Care Excellence using the Analytic Hierarchy Process โดย Reddy และคณะ (School of Health and Related Research, University of Sheffield)
4. Multicriteria Decision Analysis for Including Health Interventions in the Universal Health Coverage Benefit Package in Thailand โดย HITAP
5. A Determination of Topics for Health Technology Assessment in Thailand: Making Decision Makers Involved โดย HITAP

Quality standards process guide	Principles for developing clinical Quality Standards in low and middle income countries: A Guide, Version 1	Prioritising public health guidance topics in the National Institute for Health and Care Excellence using the Analytic Hierarchy Process	Multicriteria Decision Analysis for Including Health Interventions in the Universal Health Coverage Benefit Package in Thailand	A Determination of Topics for Health Technology Assessment in Thailand: Making Decision Makers Involved
<ul style="list-style-type: none"> • Equality • High-quality care or service provision • Patient or service user experience • Patient or service user safety • Variation in the delivery of care to patients or service users • Measurable and therefore suitable for development as quality measures • Effectiveness, including cost effectiveness • Resource impact 	<ul style="list-style-type: none"> • Have a high impact on outcomes • Have a high impact on patient safety • Variation in the delivery of, access to or outcomes of care for patients • Have a high cost impact or current high resource use 	<ul style="list-style-type: none"> • Size of problem (individual, society, inequality) • Current variation in practice • Making a difference (feasibility, range and fit with current guidance, availability of evidence) 	<ul style="list-style-type: none"> • Severity of disease • Average population health • Emergency situations • Burden of disease • Irresponsible behavior • Vulnerable populations • Disease of the poor • Ease of implementation • Economic growth • Budget impact • Cost-effectiveness 	<ul style="list-style-type: none"> • The magnitude of health problems to be addressed by the intervention • The variation in professional practice • The potential policy implementations of the assessment results • The duplication of assessment • The feasibility to use the assessment results to alter professional practice • The financial burden generated by the introduction of the intervention

เกณฑ์การคัดเลือกฯ ได้แก่

1. จำนวนผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโรคหรือปัญหาสุขภาพ (size of population affected by disease or health problem)
2. ครอบคลุมของบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค (coverage of health promotion and disease prevention services)
3. คุณภาพการให้บริการ (service quality)
4. ความแตกต่างในการให้บริการหรือการเข้าถึงบริการสร้างเสริมสุขภาพหรือป้องกันโรค (variations in health care delivery or access to services)
5. ประสิทธิภาพของมาตรการด้านสุขภาพ (effectiveness of health intervention)
 - กรณีการคัดกรองและ/หรือการวินิจฉัยโรค
 - กรณีของการป้องกันโรค

1. จำนวนผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโรคหรือปัญหาสุขภาพ (size of population affected by disease or health problem)

คะแนน	รายละเอียด
5	มากกว่า 500,000 คนขึ้นไป
4	100,001 - 500,000 คน
3	50,001 - 100,000 คน
2	10,001 - 50,000 คน
1	0 - 10,000 คน

2. ความครอบคลุมของบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค (coverage of health promotion and disease prevention services)

คะแนน	รายละเอียด
5	ความครอบคลุมของบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20%
4	ความครอบคลุมของบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เฉลี่ย 21%-40%
3	ความครอบคลุมของบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เฉลี่ย 41%-60%
2	ความครอบคลุมของบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เฉลี่ย 61%-80%
1	ความครอบคลุมของบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เฉลี่ยมากกว่า 80%

3. คุณภาพการให้บริการ (service quality)

คะแนน	รายละเอียด
5	มีหลักฐานวิชาการในประเทศไทย (ระดับประเทศ) ที่แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการให้บริการ การใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพในการคัดกรองและ/หรือวินิจฉัยโรค และการป้องกันโรค ต่ำกว่ามาตรฐาน
4	มีหลักฐานวิชาการในประเทศไทย (บางพื้นที่) ที่แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการให้บริการ การใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพในการคัดกรองและ/หรือวินิจฉัยโรค และการป้องกันโรค ต่ำกว่ามาตรฐาน
3	มีหลักฐานวิชาการในต่างประเทศที่แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการให้บริการ การใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพในการคัดกรองและ/หรือวินิจฉัยโรค และการป้องกันโรค ต่ำกว่ามาตรฐาน
2	ไม่มีหลักฐานวิชาการ ยืนยัน แต่เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่าคุณภาพการให้บริการ การใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพในการคัดกรองและ/หรือวินิจฉัยโรค และการป้องกันโรคมีคุณภาพต่ำ
1	เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่าการให้บริการ การใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพในการคัดกรองและ/หรือวินิจฉัยโรค และการป้องกันโรค เป็นไปอย่างมีคุณภาพ

4. ความแตกต่างในการให้บริการหรือการเข้าถึงบริการสร้างเสริมสุขภาพหรือป้องกันโรค (variations in health care delivery or access to services)

คะแนน	รายละเอียด
5	มีหลักฐานวิชาการในประเทศไทย (ระดับประเทศ) ที่แสดงให้เห็นว่ามีความแตกต่างในการให้บริการหรือการเข้าถึงบริการสร้างเสริมสุขภาพหรือป้องกันโรค
4	มีหลักฐานวิชาการในประเทศไทย (บางพื้นที่) ที่แสดงให้เห็นว่ามีความแตกต่างในการให้บริการหรือการเข้าถึงบริการสร้างเสริมสุขภาพหรือป้องกันโรค
3	มีหลักฐานวิชาการที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในการให้บริการหรือการเข้าถึงบริการสร้างเสริมสุขภาพหรือป้องกันโรคในต่างประเทศและมีแนวโน้มว่ามีความแตกต่างในประเทศไทย
2	ไม่มีหลักฐานวิชาการยืนยัน แต่เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่ามีความแตกต่างในการให้บริการหรือการเข้าถึงบริการสร้างเสริมสุขภาพหรือป้องกันโรค และ/หรือ ยังไม่มี Clinical Practice Guideline หรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในประเทศไทย
1	เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่าไม่มีความแตกต่างในการให้บริการหรือการเข้าถึงบริการสร้างเสริมสุขภาพหรือป้องกันโรค

5. ประสิทธิภาพของมาตรการด้านสุขภาพ (effectiveness of health intervention)

5.1 การคัดกรองและ/หรือการวินิจฉัยโรค

1. ความแม่นยำ (accuracy)

ระดับความแม่นยำ	คำจำกัดความ
A0	ความแม่นยำน้อยกว่า 60%
A1	ความแม่นยำ 60 - 80%
A2	ความแม่นยำมากกว่า 80%

หรือหาความแม่นยำจากค่าความไว (sensitivity) และค่าความจำเพาะ (specificity)

$$\text{ความแม่นยำ} = a+d/(a+b+c+d)$$

การคัดกรอง/การตรวจวินิจฉัย		สภาพจริงผู้ป่วย		
		เป็นโรค	ไม่เป็นโรค	
ผลการตรวจจากเครื่อง	ผลบวก	a	b	PPV = $a/(a+b)$
	ผลลบ	c	d	NPV = $c/(c+d)$
		Sensitivity = $a/(a+c)$	Specificity = $b/(b+d)$	

5. ประสิทธิภาพของมาตรการด้านสุขภาพ (effectiveness of health intervention)

5.1 กรณีการคัดกรองและ/หรือการวินิจฉัยโรค

2. โรครักษาได้หายขาดได้หรือไม่

โรครักษาได้หายขาดได้หรือไม่	คำจำกัดความ
D0	โรคที่คัดกรองเป็นโรคที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้
D1	โรคที่คัดกรองเป็นโรคที่สามารถรักษาให้หายขาดได้

3. กำหนดคะแนนจากผลความแม่นยำและผลกระทบ

คะแนน	ความแม่นยำ	ผลกระทบ
5	A2	D1
4	A1	D1
3	A2	D0
2	A1	D0
1	A0	D1

5. ประสิทธิภาพของมาตรการด้านสุขภาพ (effectiveness of health intervention)

5.2 กรณีของการป้องกันโรค

คะแนน	รายละเอียด
5	มีประสิทธิภาพในการป้องกันมากกว่า 90%
4	มีประสิทธิภาพในการป้องกัน 81 – 90%
3	มีประสิทธิภาพในการป้องกัน 71 – 80%
2	มีประสิทธิภาพในการป้องกัน 61 – 70%
1	มีประสิทธิภาพในการป้องกันน้อยกว่า 60%

ตัวอย่าง: การตรวจคัดกรองโรคเบาหวาน

เกณฑ์การพิจารณา	คะแนน	ข้อมูลประกอบ	อ้างอิง
จำนวนผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโรคหรือปัญหาสุขภาพ	5	จากข้อมูลรายงานตามตัวชี้วัดในระดับกระทรวง ปี 2560 พบว่า ผู้ป่วยเบาหวาน มีจำนวน 2,663,752 คน	(1)
ความครอบคลุมของบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค โดยใช้ข้อมูลระดับชาติย้อนหลัง 4 ปี	2	ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 35-59 ปีที่ได้รับการตรวจคัดกรองเบาหวานระหว่างปีพ.ศ. 2556-2559 อยู่ที่ ร้อยละ 72.37, 74.86, 81.71 และ 64.70 ตามลำดับ	(2)
คุณภาพการให้บริการ	5	จากการศึกษา National Health Examination Survey III พบว่า ร้อยละ 41.2 ของผู้ป่วยเบาหวานไม่ทราบมาก่อนว่าตัวเองเป็นโรคเบาหวาน	(3)
ความแตกต่างในทางปฏิบัติ	1	ไม่มีความแตกต่างระหว่างสิทธิประโยชน์ของทั้ง 3 สิทธิการรักษา	
ประสิทธิผลของมาตรการด้านสุขภาพ	3	<ul style="list-style-type: none"> จากการศึกษา Diabetes Prevention Program (DPP) ในหน่วยบริการปฐมภูมิในประเทศไทย พบว่า ความแม่นยำ (diagnostic accuracy) ในการวินิจฉัยโรคเบาหวานของการตรวจน้ำตาลในเลือดหลังอดอาหาร (fasting plasma glucose) เทียบกับการทำ oral glucose tolerance test (OGTT) อยู่ที่ ร้อยละ 92.7 (ความไว = 0.41, ความจำเพาะ = 0.99) (A2) ผลกระทบจากการคัดกรอง โรคที่คัดกรองเป็นโรคที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ (D0) 	(4)

1. ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ. รายงานตามตัวชี้วัดในระดับกระทรวง ปี 2560: ร้อยละของผู้ป่วยโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูงที่ควบคุมได้ ปีงบประมาณ 2560: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข; 2560 สืบค้นได้จาก: https://hdcservice.moph.go.th/hdc/reports/report_kpi.php?flag_kpi_level=1&flag_kpi_year=2017&source=pformatted/format1.php&id=df9a12ff1c86ab1b29b3e47118bcd535

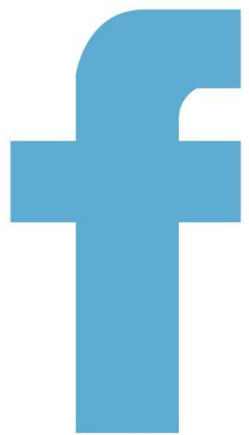
2. สำนักสารสนเทศและประเมินผลลัพธ์สุขภาพ. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. รายงานตัวชี้วัด QOF 2560.

3. Porapakkham Y, Pattaraarchachai J, Aekplakorn W. Prevalence, awareness, treatment and control of hypertension and diabetes mellitus among the elderly: the 2004 National Health Examination Survey III, Thailand. Singapore medical journal. 2008;49(11):868-73.

4. Aekplakorn W, Tantayotai V, Numsangkul S, Sripho W, Tatsato N, Burapasirivat T, et al. Detecting Prediabetes and Diabetes: Agreement between Fasting Plasma Glucose and Oral Glucose Tolerance Test in Thai Adults. Journal of diabetes research. 2015;2015:396505.

เอกสารอ้างอิง

1. NICE, Quality standards process guide. 2014, NICE: Manchester
2. NICE International, Principles for developing clinical Quality Standards in low and middle income countries: A Guide, Version 1. 2014, NICE International: London.
3. Reddy, B.P., et al., Prioritising public health guidance topics in the National Institute for Health and Care Excellence using the Analytic Hierarchy Process. *Public Health*, 2014. 128(10): p. 896-903.
4. Youngkong, S., et al., Multicriteria Decision Analysis for Including Health Interventions in the Universal Health Coverage Benefit Package in Thailand. *Value in Health*, 2012. 15(6): p. 961-970.
5. Lertpitakpong, C., et al., A determination of topics for health technology assessment in Thailand: making decision makers involved. *J Med Assoc Thai*, 2008. 91 Suppl 2: p. S100-9.

HITAP

FOLLOW US AT

HITAP_THAI

HITAP THAI

HITAP.NET

GLOBALHITAP.NET